

TABORIŠČNIK

Štev. 70. Leto II.

SPITAL NA DRAVI

Torek, 11. marca 1947.

ZAČETEK MOSKOVSEKE KONFERENCE

MOSKVA. Včeraj ob 15. srednjeevropskega časa je zunanji minister Sovjetske zveze Molotov s kratkim pozdravnim nagovorom začel zasedanje zunanjih ministrov štirih velesil, ki bo odločilo o usodi Nemčije, Avstrije in še o mnogih drugih vprašanjih, od katerih zavisi svetovni mir. Po Bevinovem predlogu, ki sta ga podprla tudi Bidault in Marshall, je prvi seji predsedoval Molotov. Predsedstvo zasedanja se bo dnevno menjavalo po sledečem redu: Molotov, Marshall, Bidault, Bevin. Za moskovsko zasedanje so včeraj v načelu sprejeli dnevni red, kakor je bil določen na sestanku zunanjih ministrov decembra lanskega leta v New Yorku. Med točkami dnevnega reda so poleg mirovne pogodbe z Nemčijo in Avstrijo tudi sklenitev pakta štirih velesil proti vsakršni bodoči nemški agresiji, dalje ureditev finančnega vprašanja svobodnega tržaškega ozemlja. Avstrijsko vprašanje se bo reševalo nazadnje. Nepričakovano je prišel Molotovljev predlog, da na konferenci razpravljajo tudi o položaju na Kitajskem. Ker Marshall proti temu predlogu ni imel stvarnega ugovora, si je izprosil 24 ur za premislek. Prav tako nepričakovan je bil tudi Marshallov predlog, da se razpravlja o zmanjšanju zavezniških zasedbenih čet v Nemčiji. Molotov bo na ta predlog odgovoril danes. Zunanji ministri so na včerajšnji seji tudi odobrili sklep zavezniškega kontrolnega sveta o likvidaciji pruske države. Seja je trajala 4 ure. Odslej bodo seje dvakrat dnevno in sicer dopoldne ob 9 in popoldne ob 2^h.

JUGOSLOVANSKI ODBOR ZA REPATRIACIJO

BELGRAD. Tanjug poroča, da so se te dni v Belgradu sešli bivši vojni ujetniki, interniranci in begunci, ki so se vrnil v domovino. Sklenili so ustanoviti poseben odbor za pospeševanje repatriacije vseh onih Jugoslovanov, ki žive po taboriščih v inozemstvu. Repatriacijski odbor bo deloval po navodilih in s pomočjo oddelka za repatriacijo v odboru za socialno skrbstvo pri predsedništvu vlade FLR Jugoslavije. Za predsednika odbora je bil izvoljen univerzitetni profesor dr. Jakovljevič. Slovenske repatriirance zastopata v odboru profesor dr. Gantar Kajetan in Strmecki Mirko.

LAKE SUCCES. Na seji Varnostnega sveta so včeraj zopet razpravljali o nadzoru nad atomsko energijo. Ameriški senator Warren Austin je kritiziral sovjetske predloge o tej stvari, češ da niso konstruktivni in zato za Združene države nesprejemljivi. Predlagal je, da se izdela nov načrt, ki naj ga pozneje odobri glavna skupščina Združenih narodov. Austinov predlog sta podprla delegata Belgije in

Francije. Ker tudi sovjetski delegat Kromiko predlogu ni ugovarjal, je bil sprejet.

VARŠAVA. Včeraj je bila v Varšavi podpisana prijateljska in zavezniška pogodba med Poljsko in Češkoslovaško. Pogodbo so podpisali s češke strani predsednik vlade Gottwald in zun. minister Masaryk, za Poljsko pa predsednik vlade Sirankievicu in zunanji minister Moserevski.

MRS. KLOK POROČA O REPATRIACIJI JUGOSLOVANSKIH OTROK

Mrs. Klok, ki v Leobnu zbira jugoslovanske otroke za repatriacijo, je pred kratkim vodila skupino hrvaških otrok na Hrvaško, o čemer je poslala v objavo daljše poročilo, iz katerega povzemamo:

Otroci so bili na naši lepo sprejeti. Dobili so topel čaj, kruh s surovim maslom, marmelado in čokolado. Poleg drugih je bil ob sprejemu navzočen tudi slovenski minister za socialne zadeve. Po kratkem bivanju smo se odpeljali proti Mariboru, kjer so otroci spet dobili toplo hrano. Tukaj so jim ob sprejemu prepevali tamkajšnji otroci.

Naslednje jutro je 38 hrvaških otrok odšlo z vlakom proti Zagrebu, 11 pa jih je ostalo v Mariboru, odkoder so jih razposlali na njihove domove. Težko sem razumela, da so to tisti otroci, ki so šele prišli iz Leobna, kjer so tako bili zoper repatriacijo. Zdaj pa jih je vse zanimalo in so govorili, da so doma. Ob 2 popoldne smo bili v Zagrebu, kjer nas je čakalo stotine ljudi z zastavami in godbo. Bilo je spet več govorov.

Drugi dan sem šla obiskat otroke, ki so dobili novo perilo, zimske čevlje in izvrstno hrano. Med tem sem stopila v zvezo s sorodniki nekaterih otrok v Zagrebu. Naslednjega dne sem šla v Karlovac, kjer sem obiskala mater otroka Kovačevića. Otroku so govorili, da so mu mater ubili partizani, je pa v resnici živa in zdrava. Vprašala sem jo, ali ima še kakega sina in ali ve, ali sin še živi. Povedala mi je, da o sinu nič ne ve, ali je še živ. Ko sem ji povedala, da je sin živ in zdrav, je omedlela. Ženska je ob bombardiranju izgubila eno nogo. Vprašala me je tudi, ali se je vrnil sin Puškaričke, katera vsak dan joče za sinom, ki ga je bila izgubila. Puškarič pa je še vedno v Leobnu. Nato sem obiskala tudi njo. Pripovedovala mi je, da je otroka dala v neko hišo v Zagrebu, ko je odšla k partizanom. Pozneje jo je Gestapo ujel. Ko je bila rešena, je odšla v Zagreb po otroka. Tam je zvedela, da ga je odvedla sestra Anka. Jaz sem ji povedala, da je otrok živ in zdrav v Leobnu in da se bo skoro vrnil. Otroku so pripovedovali, da so njegovo mater ubili partizani. Obiskala sem še več staršev. Povsod isti prizori.

Čez nekaj dni je prišel nekdo po otroke iz Bosne, iz Mostarja in Sarajeva. Spremljala sem jih na vlak. Otroci so mi govorili, da se jim zdaj ni sanja več o Leobnu in da ne bi hoteli več tja, ko so doma. V Belgradu sem obiskala ministra za socialno politiko Branka Savića ter se pogovarjala z njim o ramsauskih otrokih. Vprašali so me, ali smo otroke s silo spravili nazaj. Razložila sem jim naše metode, da otroke pravilno informiramo, da pa pustimo nato, da se otroci sami odločijo. Poudarila sem, kako važno je, da so otroci, ki so repatriirani, v zvezi z onimi, ki so v Leobnu, važna so tudi pisma šolskih otrok na naš Dom v Leobnu in tudi pisma staršev, ki so bili najdeni. Poudarila sem tudi potrebo po vzgojnem materijalu, zemljevidih, knjigah in pesmaricah.

Ko sem se vrnila v Leoben, so me vsi otroci nestrpno čakali. Zgrnili so se okoli mene in me vsemogoče spraševali: Kaj so otroci jedli, kako so jim jed servirali, kake pesmi so peli in podobno. Pripovedovala sem jim cele tri ure, vse, česar sem se mogla spomniti. Videla sem, da je to dobro znamenje, ker se tako živo zanimajo za svoje prijatelje, kateri so se vrnili domov.

A N G L O - A M E R I K A N C I S E Z A N I M A J O Z A
O G R S K O

Poročali smo že, da sta Amerika in Anglija pri Sovjetski zvezi s svojima notama posredovali zaradi aretacije bivšega glavnega tajnika Stranke malih posestnikov na Ogrskem, Bela Kovačič. O tem predmetu prinaša ugledni angleški list "Manchester Guardian" članek, ki ga po dunajski "Weltpresse" posnemamo:

"Ameriška nota obravnava politični položaj na Ogrskem in predlaga preiskovalni odbor, ki naj napravi poročilo o političnem položaju. Nota obsoja politične metode komunistične stranke in njeno privilegirano stališče v vladi v primeri z njeno številčno šibkostjo.

Nota omenja, da sedanja oblast ni v skladu z ljudsko voljo, katera je v parlament poslala večino stranke malih posestnikov. Nota nadalje prosi za informacije o Kovačičevem slučaju. Kakor namreč znano, je bil prejšnji glavni tajnik Stranke malih posestnikov prejšnji teden od sovjetskih vojaških oblasti prijet ter obdolžen špijonaže in teroristične zarote zoper Rdečo armado.

Pravijo, da je poročilo o tej noti okrepilo stališče vodstva stranke malih posestnikov. Zato je 5. t. m. ministrski predsednik Nagy najprej pretrgal vsa pogajanja s komunisti, s katerimi se je bil pogajal glede zmanjšanja in preosnove svojega kabineta kakor tudi glede komunističnih zahtev, da bi stranka malih posestnikov morala izključiti še več svojih članov. Na prošnjo komunistov se je Nagy 6. t. m. spet začel z njimi pogajati.

Pravi pomen ameriške note pa je v njenih mednarodnih nasledkih. Nekateri ogrski krogi sodijo, da je Kovačičeva aretacija znamenje ruske želje, tik pred moskovsko konferenco dokazati, da je tudi v vzhodnih evropskih deželah podtalno gibanje, ki je podobno oni zaroti, ki je bila odkrita v britanski in ameriški ceni Nemčije in ki vелеva edinost med zavezniki. Dokazuje pa to aretacija tudi rusko odločnost, da je pripravljena delati po svojih metodah v tistih deželah, ki so njeno interesno področje."

B E G U N C I V I T A L I J E .

Agencija NI poroča iz Rima: Po UNRRA-inih podatkih so zdaj v Italiji naslednje skupine beguncev in DP-jevcev: 10.000 jih je v UNRRA-inih taboriščih, 7000 jih je, ki re žive v taboriščih, ki pa jih UNRRA podpira, 7500 jih je v judovskih taboriščih, katere vzdržuje UNRRA. Drugih 10.000 ljudi je po taboriščih, katere vzdržujejo zavezniške vojaške oblasti. Nekako 125.000 ljudi cenijo tisto skupino beguncev in DP-jevcev, ki žive zunaj taborišč in ki jih nihče ne podpira. Kopčno je še zadnja skupina kakih 25.000 vojnih ujetnikov in "sovražnih ljudi", ki so se bili zaveznikom udali. Med temi je baje tudi nekaj vojnih zločincev, zlasti "ustaši". Ker pa je manjkalo sposobnega osebja, teh ljudskih skupin niso mogli poprej preseljati in vojnih zločincev prijeti. Britanska vlada se s tem zdaj peča.

Skozi Italijo popotuje tudi zelo mnogo beguncev (po večini Judov) od severa proti jugu. Za to je UNRRA postavila taborišča v Milanu, Rimu, in Bariju. V teku 4 mesecev je po tej poti šlo 10.000 ljudi.

D R O B N E N O V I C E .

PARIZ. Te dni je umrl v francoski prestolnici vodilni član Ljudskega republikanskega gibanja Chantempiere De Ribes, ki je bil nazadnje predsednik francoskega senata. Slovesen pogreb je bil včeraj popoldne. V torek bo senat volil novega predsednika. Pričakujejo ostro borbo med MRP in komunisti. Pri zadnjih volitvah predsednika senata sta dobila De Ribes in komunist Marrane vsak po 129 glasov. De Ribes je bil takrat izvoljen le, ker je bil po letih starejši.

WASHINGTON. Truman je imel včeraj razgovore z vodilnimi politiki obeh strank o finančni pomoči Grčiji.

PRIJETI USTAŠI. Reuter poroča po italijanski komunistični Unita, da je kakih 30 ustaških vojnih zločincev hotelo vkrcati se v Genovi na ladjo v Južno Ameriko. Ko so šli na ladjo, je bilo prijeto 16 vojnih zločincev, med njimi prejšnji poveljnik hrvaškega letalstva general Vladimir Grec, šef hrvaške tajne policije Jure Vranič, šef hrvaške državne policije Rodmil Vergović, bivši ustaški general Josip Tomljenović.

AMERIŠKE OBLASTI V NEMCIJI so prosile sovjetsko zasedbeno oblast naj bi dovolila, da bi komisija 4 velosil obiskala ruska internacijska taborišča. Ugotovila naj bi, ali je resnična nemška trditve, češ da Rusi pošiljajo v internacijska taborišča nemške častnike, ki so jih bili zavezniki odpustili iz ujetništva domov.

CELOVEC. Tanjug poroča, da je v Brncih bil velik zbor Slovencev iz Spodnje Zilske doline. Na zboru je govoril glavni tajnik OF Primožič o rodoljubu Matiju Majerju Ziljskem. Z zbora so poslali pozdravno brzojavko sovjetskemu zunanjemu ministru.

V RESTAVRACIJO NEKEGA SLOVENCA V RIMU je bila vržena ročna granata, ki je ranila pet ljudi.

MEDVEDI so začeli delati škodo na Nemškem, in sicer na Bavarskem okoli Würzburga in Nurnberga. Ker kmetje nimajo oročja, je njihovo stališče težavno.

ŽIVILSKE NAKAZNICE V ITALIJI bodo letos odpravili, kakor je povedal zastopnik italijanske vlade.

ZARADI POMANJKANJA KURIVA so ustavili vsa predavanja na graški univerzi.

AVSTRALIJA IN NOVA ZELANDIJA sta Angliji darovali 120 milijonov dolarjev, da bi ji tako pomagali prebresti sedanjo krizo. (JP)

VELIKO POMANJKANJE grozi na Poljskem, kakor je izjavil tankajšnji zastopnik UNRRA-e. Prehrano bodo morali znižati od 2000 kalorij na 1600.

ŠIVEL ZA STRADAJOČO RUMUNIJO je pripeljal ameriški parnik.

22.000 POLJAKOV, ki so zdaj v Angliji, je prosilo za angleško državljanstvo.

M A L I O G L A S I .

SLOVENSKO DEKLE dobi službo pri francoski častniški družini v Innsbrucku. Družina je zelo dobra in verno katoliška s 5 otroki (do 8 let starimi). Plača dobra, hrana izvrstna, 1 dan v tednu prost. Podrobna pojasnila daje uredništvo lista ali v bar. 9/19.

ŽENSKE ČEVLJE visoke št. 37. prodan. Bar. 9/17.

KUPIM rjave nizke čevlje št. 42 nove ali še dobro ohranjene za denar ali cigarete. Bar. 8/6.

NAŠLA sem vreteno od šivalnega stroja za dolgi čolniček. Poišče se v naši upravi.

KUPIM cokolje (zgoraj usnje, spodaj les) št. 43. Vprašati v upravi Taboriščnika.